

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20'—, inozemstvo Din 30'—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.623.

Nerazčiščene afere.

Slovenija bo kmalu postala dežela nerazčiščenih afer. Od preobrata dalje dobivamo vsako leto nove afere, a niti ena od njih ne doživi svoje razčiščenja. Kakor da ne bi nikdar poznali korektnih političnih razmer, tako bi se moralo sklepati iz vseh teh nerazčiščenih afer.

In vendar je pri malo dobre volje in malo odločnosti vsa stvar tako enostavna, da ne more biti bolj. Kajti afera je nemogoča, če kdo o njej ne govori in če ni imenovana čisto določena oseba, ki je zagrešila nekorektno dejanje in tako povzročila afero. Je torej tu oseba, ki trdi in je tu oseba, o kateri se trdi. Ni treba nič drugega, ko da oseba, o kateri se trdi, da prime osebo, ki trdi, za besedo in stvar bo takoj razčiščena. Ali bo moralna oseba, ki trdi, priznati, da je govorila le tja v en dan, brez konkretnih podatkov in torej afere sploh ni, ali pa prevzame za svoje besede vso odgovornost in tako omogoči sodišču, da ono odloči, če obstoji afera ali ne.

Včasih se je tako tudi vedno postopalo in zato ni bila družba nikdar v tem neprijetnem položaju, da ne bi vedela, s kom ima posla. Zato pa včasih tudi ni bilo onega nelepega sumničenja, ko ni tudi najbolj pošten delavec nikdar varen, da tudi on ne bo zapleten v kako afero, ker nekateri ne znajo brzdati svoje zgovornosti.

Eden glavnih vzrokov naših nezdravih političnih razmer je ravno v teh nerazčiščenih aferah. Vsled njih ni mogoče priti do konstruktivnega sodelovanja strank in kakor mora se vlegajo na vse javno življenje in ga s svojo negotovostjo zastrupljajo. Ljudje izgubljajo čut za odgovornost in pričenjajo misliti, da je dovoljeno vsako govorjenje. Zopet drugi pa pozabljajo, da je dolžnost obrambe časti tem večja, čim bolj je kdo na visokem mestu. Skoraj pa bo pri nas tako, da visoko mesto oprošča od te obrambe. Prihajamo tako do lakosti, ki mora imeti samo katastrofalne posledice.

Ne gre pri vseh stvari za prav nobeno moraliziranje, temveč le za osnoven nauk, na katerem mora sloneti vsaka družba in ta nauk je, da sme igrati v javnosti vlogo le tisti, kateremu nihče ne more očitati nobene nekorektnosti. V tem je jamstvo neprecenljive važnosti za vse prebivalstvo, da bodo z javnim imetjem upravljali samo ljudje, katerim se s pravico denar zaupa. Je v tem predpogoj materialnega blagostanja za ljudstvo in samo zato govorimo o nerazčiščenih aferah.

Kje bi bil mogoč velikanski napredek našega naroda v 70. in 80. letih, če ne bi bila na čelu naroda samo inteligenca in družba, ki je z največjo rigoroznostjo pazila na svoje ime. Respekt pred tujcem so nam priborili samo ti ljudje. In mirno lahko danes rečemo, da je bila celo burševska sablja nekoč prvovrstno vzgojno sredstvo, pa čeprav je spominjala ta sablja na srednji vek.

Največje zlo vseh nerazčiščenih afer pa je, ko vidi mladina, da so take afere sploh mogoče. Mladina mora izgubiti vero v čistost političnega boja, ona mora pričeti misliti, da je politika le trgovski posel. Gorje narodu, če vstopi mladina s takimi idejami v javno življenje. Neusmiljeno bo vrgla politično življenje še za par stopinj nižje, kakor pa ga je našla.

Vse te stvari, o katerih govorimo, so seveda nerodne zadeve in to radi priznavamo. Ali ravno zato, ker so nerodne, se jih je treba čim prej rešiti. Ture treba z nožem izlečiti, ne jih pa prikrivati. Ni drugega sredstva. In če že ne moremo doseči nič drugega, potem moramo doseči vsaj to, da ne dobimo novih nerazčiščenih afer, če so postale že stare — nedotakljive.

Konferenca šefov vladnih strank.

Beograd, 3. decembra. Včerajšnji sestanek dr. Korošca z dr. Marinkovičem in Vukičevićem je vzbudil pozornost vseh političnih krogov, ker se smatra, da je pri teh pogajanjih šlo za končni vstop SLS kluba v radikalni klub.

Dr. Korošec je imel prvo konferenco z Veljo Vukičevićem in dr. Vojo Marinkovičem. Na tej konferenci se je razpravljalo o raznih vprašanjih gospodarske prirode v zvezi s trgovskimi pogodbami, ki se sedaj sklepajo z raznimi tujimi državami.

Po tej konferenci je imel dr. Korošec sestanek samo z dr. Marinkovičem in na tem sestanku sta razpravljala v vprašanjih zunanje politike.

Tretja konferenca se je vršila med dr. Korošcem in Vukičevićem. Ta konferenca je bila posvečena notranji politični situaciji. Na vseh sestankih se ni razpravljalo o vprašanju vstopa SLS v radikalni klub.

Neki ugledni član SLS, ki dobro pozna razvoj dogodkov, je izjavil: Vprašanje vstopa SLS v radikalni klub je zasedaj in suspenso, a lahko postane vsak dan aktualno. Tu gre za mnoge politične momente, ki se morajo še razviti in ko pride potreba za to, se bo to vprašanje tudi rešilo. Po vsem je torej podoba, da vprašanje vstopa SLS v radikalni klub še ni na dnevnem redu, a ni izključena možnost, da pride do fuzije v najskorajšnji bodočnosti. Lahko se zgodi, da bo to vprašanje rešeno takrat, ko se bodo politični krogi tega najmanj nadajali.

Vsekakor se smatra, da bo Vukičević, ko bo proučil situacijo zlasti v radikalnem klubu, sklical sejo kluba na skupno sejo in na tej seji se bo izvršila formalna fuzija klubov. Za predsednika v radikalnem klubu bo izvoljen dr. Korošec, za tajnika pa kak vplivnejši član SLS.

Stalnost sodnikov ostane.

Bograd, 3. decembra. Sinoči je bila seja sekcije zakonodajnega odbora za pretres predloga o ustroju sodišč. Na sinočni seji je bilo završeno delo na tem zakonskem predlogu, potem ko je vlada opustila stališče, ki je bilo v zakonskem predlogu izraženo, da se namreč vsa sodišča v državi formalno ukinejo in se vsi sodniki stavijo na razpoložanje.

Izpremenjeni so bili samo tisti členi zakonskega predloga, ki govore o tem vprašanju in je njihova vsebina spravljena v sklad s sklepom, da se sodišča ne ukinejo, ampak da dobe nekatera sodišča samo nova imena. Tako dobi n. pr. banski stol v Zagrebu naziv apelacijsko sodišče, uvedejo se okrožna sodišča s funkcijami kakor v ostalih krajih.

Za kasacijsko sodišče je bilo sklenjeno, da se vsa dosedanja kasacijska sodišča v državi zedinijo in se ustanovi eno kasacijsko sodišče za celo državo v Zagrebu, ki naj začne s svojo funkcijo 1. aprila 1929. Ustanovilo se bo tudi še apelacijsko sodišče v Osijeku in na Sušaku.

SEJA ODBORA ZA IZENAČENJE DAVKOV.

Beograd, 3. decembra. Včeraj popoldne je imel odbor za zakonski načrt o izenačenju davkov sejo. V začetku seje je poslanec Janković odgovoril na govor Juraja Demetrovića. Nato se je prešlo na pretres predloga.

Člen 20. je sprejet z malenkostnimi stilističnimi izpremembami, istotako čl. 21. Pri členu 22. se je diskutiralo zato, ker ta člen določa, po kakem redu se bodo obnavljale razne komisije za ugotovitev dohodkov. Določilo se je, da naj velja ta red: Vojvodina, Hrvatska, Slovenija, Dalmacija, Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna gora. Dosežen je bil sporazum, da se črta in da naj komisija dela brez ozira na pokrajine, kakor smatra za primerno.

Člen 23. govori o razdelitvi davkov od 1. januarja 1929. Sprejet je bil z večino glasov. Opozicija je zahtevala, da naj stopi zakon v veljavo 1. januarja 1928. Člen 24. je bil sprejet. Člen 25. je izpremenjen tako, da uredba o delovanju komisije za določitev dohodkov od zemljišč pride pred finančni odbor. Člen

Danes dopoldne se bo izvršila redakcija teh izpremenjenih členov, a popoldne bo vzela sekcija zakonodajnega odbora v pretres zakonski predlog o sodnikih.

SUBOTIĆ O DELU ZAKONODAJNEGA ODBORA.

Beograd, 3. decembra. Minister za pravosodstvo dr. Subotić je po seji zakonodajnega odbora izjavil novinarjem: Završili smo načrt zakona o ureditvi sodišč v sekciji zakonodajnega odbora. Jutri bomo vzeli v pretres zakonski predlog o sodnikih. Ko bo sekretar sestavil zapisnik, se bo sestal plenum zakonodajnega odbora. Vem, da je ta zakonski projekt sestavil dr. Lukinić za časa PP vlade. V sekciji pa je Budisavljević vendarle kritiziral ta projekt kot delo partizanstva ali kljubovalnosti. Ni naš cilj partizanstvo niti kljubovalnost, ampak prijateljsko sodelovanje z onimi, ki žele delati na iznačenju zakonodaje. Sprejel sem njihovo stališče in zato so oni meni čestitali iz jaz njim. Zato bodo tudi vsi v plenumu glasovali za ta zakonski projekt.

26. je bil tudi sprejet z manjšimi izpremembami. Člen 27. je rezerviran za konec.

Prihodnja seja bo danes popoldne ob 4. uri.

OPOZICIJA ZAVLAČUJE IZENAČENJE DAVKOV.

Beograd, 3. decembra. Predsednik odbora za zakonski projekt o izenačenju davkov Slavko Šečerov se je pritožil zoper nastop opozicije v tem odboru in valji vso opozicijo za počasno delo na opozicijo. Pravi, da bo prišljen se strogo držati poslovnika, ako bo opozicija tako nadaljevala. Ta izjava Šečerova je značilna zato, ker vali opozicija krivdo na vlado in konstatira, da so njene pripombe tako umestne, da jih sprejema tudi vladna večina.

ITALIJANSKO-ALBANSKA POGODBA BO REGISTRIRANA PRI ZVEZI NARODOV.

Rim, 3. decembra. V službenih krogih se trdi, da bo takoj po ratifikaciji italijansko-albanske vojaške zveze, ki bo izvršena v skupščini in senatu, predložena pogodba sekretarijatu Zveze narodov v registracijo. Registracija mora biti vsekakor izvršena pred božičem.

Seja vlade.

Beograd, 3. decembra. Sinoči je bila seja ministrskega sveta, na kateri je vlada nadaljevala diskusijo o centralni upravi in o zakonskih predlogih, ki naj se obravnavajo v narodni skupščini prve dni njene seje.

Beograd, 3. decembra. Na sinočni ministrski seji, ki je trajala od 5. do 5. in pol so najprej pretresali zakon o centralni upravi in je bil predlog v glavnem sprejet. Izvoljen je bil poseben komitet ministrov, katerega člani so dr. Kumanudi, Velja Popović in Angelinović. Ta odbor naj da temu zakonskemu projektu definitivno stilizacijo.

V predlogu je ostalo 12 ministrstev, kakor je bilo določeno.

Sprejet je bil tudi predlog o nošenju orožja in o pobijanju živinske kuge. Ta zakonska projekta bosta predložena Narodni skupščini.

Ministru socialne politike je bil odobren kredit 365.000 dinarjev za višja invalidska sodišča. Na sinočni seji ni bilo nič sklenjeno, kdo naj določa ministra financ, ko pojde v inozemstvo. Dr. Marković je sinoči izjavil novinarjem, da ostane še nekoliko dni v Beogradu.

DRŽAVNI PROSVETNI PROGRAM.

Beograd, 3. decembra. Včeraj se je začela diskusija v komisiji za izdelavo državnega prosvetnega programa. Sejo je otvoril dr. Kumanudi.

Po njegovem mnenju so tri glavna vprašanja, ki jih je treba rešiti. Prvo vprašanje je, pod čegavo upravo naj pridejo šole. Kake kompenzacije je treba dati krajem, kjer se bodo ukinile gimnazije. Tretje je treba izdelati program za široko narodno prosveto.

Ko je minister odšel, je predsedoval seji Jeremija Ivanović, glavni referent je bil Jovan Kangrga. Rista Jojić je predlagal, da se izvoli odbor, ki bo spravljal pred plenum vsa glavna vprašanja, ki naj pridejo v šolski program. Plenum se sestane danes in izvoli posebne sekcije, ki bodo potem šle na delo.

ZVEZA NARODOV SE MORA ODLOČITI.

Zeneva, 3. decembra. Velikansko somnacijo je vzbudil interview z maršalom Pilsudskim. Izjava Pilsudskega znači ultimatum Zvezi narodov, ker je Pilsudski v svoji izjavi naglasil, da je mobilizacijo proti Litvi odložil samo za tako dolgo, da dobi odgovor Sveta zveze narodov.

KOMUNISTIČNI KONGRES ODOBRILO IZKLJUČITEV TROCKEGA.

Moskva, 3. decembra. Včeraj se je pričel 15. kongres komunistične stranke. Stalin bo podal poročilo o političnem položaju in o postopanju opozicije. Kongres je odobril izključitev Trockega in tovarišev iz stranke. Zatrjuje se, da bo Stalin po kongresu odstopil.

ŠE NEPOTRJENE VESTI O VOJAŠKIH UPORAH V RUSIJI.

Bukarešta, 12. dec. Tukajšnji listi objavljajo alarmantne vesti o izbruhu državljanske vojne v južni Rusiji. Tako poroča »Politica« iz Cernovic, da so tja dosele vesti o uporah rdečih čet v južni Rusiji. Čet oddelek čet da so prestopili k opoziciji. Sovjetska vlada je hotela uporne čete odpoklicati iz južne Rusije, čemur pa se je upr. poveljujoči general Lečiev. Vsled tega je bil od Čeke aretiran, toda od svojih vojakov oproščen. Odposlanec sovjetske vlade, komisar Dančenko, ki je skušal uporne vojake pomiriti, je bil od vojakov ubit, njegova glava pa nasajena na sulico. Pred Odeso so se vladi zveste čete uborile in prišlo je že med njimi in upornimi polki do boja. — Bukareštanske vesti o Rusiji so znane po svoje nezanesljivosti in zato jih je treba sprejeti z rezervo.

S pogreba Bratiana.

SOKOLSTVO.

Telovadna akademija Ljubljanskega Sokola. Ljubljanski Sokol je priredil v soboto zvečer telovadno akademijo v proslavo Ujedinjenja in obenem zgodovinskega dogodka podpisane prijateljske pogodbe med francosko republiko in našo kraljevino. Akademija je krasno uspela in je odlično obdinstvo, ki je veliko dvorano napolnilo do zadnjega kotička, navdušeno sledilo posameznim telovadnim točkam. Prireditelji so obiskali gg. konzula Richard in dr. Rul, generala Kalafatović in Vuković z mnogimi višjimi častniki, veliki župan dr. Vodopivec, častna dvorna dama g. dr. Tavčarjeva, dr. Fux za mestno občino ljubljansko itd.

Prvo telovadno točko so tvorile zelo ljubke vaje z obroči, ki jih je precizno izvajala četa 20 deklic, nakar je prikorakalo pod vodstvom društvenega staroste br. Kajzelja 50 dečkov, ki so vzorno izvajali vse predpisane vežbe za vzorno telovadno uro. Sledile so istotako brezhibno izpeljane vzorne proste vaje 5 članov ter vaje 6 članic s snežnimi kepami. Nato so nastopili člani na konju, ki so s svojimi odbojnimi, odnožnimi, prednožnimi in skrižnimi meti v dolgih, lepih vezavah in zelo efektivni odskoki vzbudili zasluzen aplavz. Posebno pa so se občinstvu dopadle rajalne vaje, ki jih je 12 telovadk ženskega naraščaja tako ljubko predvajalo, da so morale to točko na splošno željo ponoviti. Telovadba 7 članic na visoki bradli je sicer dobro uspela, vendar pa je izvajal vaj pokazala, da so bile vaje pretežke. Tudi na to sledeče vrhunške proste vaje moškega naraščaja so trpele na tem nedostatku. Nato so predvajali člani skoke čez visokega konja vzdolž s prožno desko, izmed katerih je bil vsak dovršeno izpeljan, tako skrični, razovni, razončni in premetni. Nato je sledil aod članov in članic predvedena točka sledila od članov in članic predvedena točka na glasbo Gounodove opere »Faust«. Akademijo je zaključila »Marzeljeva«, ki jo je vežbal moški naraščaj z velikim elanom, skladno s petjem sokolskega pevskega zbora pod vodstvom br. Juvanca.

K telovadbi pripomnimo, da je ta akademija pokazala, da se vrši tudi lahko brez telovadbe na drogu, ki se ga ob teh pestro izbranih točkah tudi ni nič pogrešalo in da je

sicer prostorna društvena telovadnica za take prireditve že premajhna.

Slednji se je oglašil društveni častni starosta dr. Murnik, ki je najprej v slovenskem jeziku zbranemu občinstvu, članicam, naraščaju in deci obrazložil pomen tega praznika, se spomnil zaslug francoskega naroda še izza Napoleonovega časa za naš narodni razvoj in nato v francoskem jeziku nazdravil navzočemu francoskemu konzulu Richardu.

Sport.

S Zeppelinom v Južno Ameriko. Zeppelinovo zračno letalo s 5 motorji po 500 PS, ki jo grade v Friedrichshavenu, bo pripravljeno za start v maju leta 1928. Po poskusnih vožnjah nameravajo prirediti poleti transoceansko vožnjo iz Bodensee v Sev. Ameriko in nazaj. Prvi polet v Južno Ameriko v svrhu priprave nameravane transatlantičnega zračnega prometa se bo vršil v oktobru prihodnjega leta. Ker ne bodo hangarji v Seville, Rio de Janeiru in Buenos Airesu tako kmalu gotovi, jih bodo začasno nadomeščali visoki jamborji, kjer se bo lahko zasedrila zračna ladja.

Amsterdamski babel. Na Holandskem računajo, da obišče olimpijske igre v Amsterdamu več kot milijon inozemcev. Radi te velike invazije tujcev morajo Holanci rešiti najrazličnejše probleme. Med drugim so pričeli tudi z jezikovnimi pripravami amsterdamske policije. Del mestne policije se poučuje v nemščini, angleščini in francoščini, tako da bo imel Amsterdam prihodnje leto več ko tristo jezikovno perfektno izobraženih stražnikov, v tej točki torej najboljši šolani policijski kor v Evropi.

Iz mednarodnega ringa. Svetovni prvak Gene Tunney je razdril pogodbo s svojim managerjem Tex Rickardom in bo odšel naprej voditi sam vse svoje bokerske posle. — Zamorski bokser težke kategorije Georg Godfroy si je izvojeval v Filadelfiji svojo 17. knock-out zmago v nepretrgani vrsti. 212 funtov (95 kg) težki zamorec je svoja nasprotnika Tom Sayersa iz Detroita že po dveh minutah pobil na tla s težkim levim udarcem na čeljust. — 150.000 pezet je ponudil neki španski konzorcij za prireditve boks-matcha

za evropsko prvenstvo med Paolinom in Bartazzolom.

Boks v češkoslovaški armadi. Znani bokser Harry Persson bo sprejet kot instruktor v boks v češkoslovaško armado. Vpliv boksa v fizičnem ter psihičnem oziru se torej tudi v Evropi vedno bolj priznava in stari predsodki, češ, da je ta sport surov, polagoma izginjajo.

KAKO VREDNOST IMAJO OLIMPIJSKI KURZI?

Pod tem naslovom je priobčil znani nemški sprinter Körnig v »Frankf. Ztg.« članek, v katerem odreka olimpijskim kurzom vsako vrednost. Med drugim izjavi: »Amerika nima teh kurzov in si pri rani mnogo denarja. Pet tednov pred olimpijado so izbirne tekme; kdor je pokazal uspeh, so ga vzeli seboj, in končni uspeh je bil vedno ta: Amerika je zmagala v tekmi narodov. Kajti Amerikane računajo čisto pravilno: tisti, ki se je uveljavil doma, ta ve, kaj hoče, in ve, da se bo uveljavil tudi na olimpijadi. In ljudje, ki vedo, kaj hočejo, bodo tudi do konca vzdržali.«

Zanimivo je tudi mnenje madame Mignoton v tej stvari. Gospa je predsednica nekega pariškega plavalnega kluba in je torej gotovo upravičena, da se izjavi o plavanju v mrzli vodi, saj je bila več let zapored zmagovalka v plavanju »preko Seine«. Seine sicer tudi pozimi ni ledenomrzla in traja plavanje od enega brega do drugega samo par minut, vendar si vsak plavač lahko predstavlja enajsturno plavanje v mrzli vodi. Mme Mignoton torej pravi, da je popolnoma izključeno, da je miss Gleitze vzdržala 11 ur v vodi s temperaturo 10°. Ona je sama enkrat s težavo vzdržala 6 ur v vodi 16°; ko je plavala leta 1923 in 1924 čez Seino, je imela voda 15° in tedaj jo je zelo zeblo. Ugovor, da se plavač zavaruje pred mrazom s tem, da si poprej dobro namaže telo s tolščo, ne drži, ker se maščoba v slani vodi hitro spere s telesa, tako da po 4 ali 5 km izgine vsa maščoba. Boljši je že naravna tolšča na telesu, kakor jo ima francoski plavač Geo Michel.

Pogrešno je tudi mnenje, da se vsled delovanja mišic ne čuti mraza. To velja morebiti za kratko turo, ne pa za 10urno. V vodi s temperaturo 10° plavamo lahko mogoče 3 km, ne da bi preveč trpeli od mraza; po šestih ali sedmih kilometrih pa premaga mraz plavača, njegovi gibi so vedno počasnejši in težavnejši in slednjič mora odnehati. Prava in najboljša temperatura za preplavanje Kanala je po njenem mnenju 22° C.

Kratke vesti.

Praško gledališče na Kr. Vinohradeh je proslavilo te dni 20-letnico svojega obstoja.

Hihmet Bej, bivši turški poslanik v Beogradu, je imenovan za turškega zunanjega ministra. Njegov prednik Tefik bej odide za poslanika v Moskvo.

Zastopnik alzaških socialistov je v francoskem parlamentu ostro nastopil proti vsaki avtonomiji Alzacije, ker bi ta škodoval edinstvu države.

Kemal paša se v kratkem poroči s sestro afganistanskega emirja.

Število brezposelnih se je v Nemčiji v prvi polovici novembra povečalo od 450.000 na 518.000.

Dumini, morilec Matteottija, je bil vsled nevarne grožnje znova obsojen na 6 mesecev ječe.

Mussolini je pomilostil 4 videmske duhovnike, ki so bili obsojeni radi protifašistske propagande. V Vatikanu je napravila pomilostitev najbolj utis.

Zdravstveno stanje Mac Donalda se je zopet poslabšalo.

Titulescu, rumunski zunanji minister, je ozdravel in se udeležil zasedanja Sveta Zveze narodov.

Za primasa Madjarske in nadškofa v Granu je imenoval papež benediktinskega patra dr. Szeredyija.

BORZE

dne 2. decembra 1927.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.56 — 13.59 (13.575), Curih 1094 — 1097 (1095.5), Dunaj 7.9975 do 8.0275 (8.0125), London 276.75 — 277.55 (277.15), New York 56.64 — 56.84 (56.74),

Newyor kabel 0 — 56.83, Pariz 222 — 224 (223), Praga 168.05 — 168.85 (168.45), Trst 308.5 — 308.75 (—).

Zagreb. London 276.75 — 277.55, New York 56.64 — 56.84, Pariz 223 — 225, Milan 307.08 do 309.08, Curih 1094 — 1097, Amsterdam 22.97 — 23.08, Berlin 13.56 — 13.59, Dunaj 7.9975 — 8.0275, Praga 168.05 — 168.85.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.86, New York 518.475, London 25.80, Pariz 20.40, Milan 28.145, Praga 15.365, Budimpešta 90.75, Bukarešta 3.20, Dunaj 73.125.

Efeki.

Ljubljana. Celjska 104 — 0, Ljubljanska kreditna 132 — 0, Kreditni zavod 160 — 0, Strojne 70 — 70 (70), Split 610 — 0, Kranjsak industrijska 260 — 0, eVvee 133 — 0, Ruše 275 — 290, Stavbna 56 — 0, Sešir 104 — 0.

Kdo je večji.

— Moj oče je večji od tvojega.
— Ne govori mi tega. Moj oče je tako velik, da mora stopiti na stol, če hoče dejati klobuk na glavo.

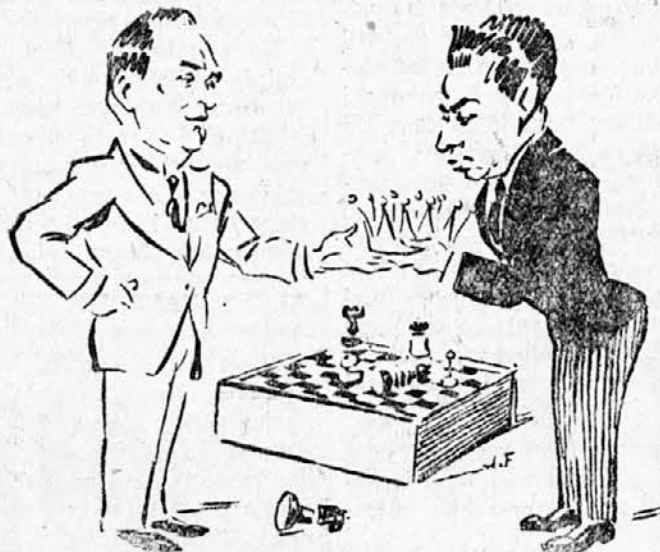
To in ono.

STATISTIKA O »BUBIKOPFU«.

Pravzaprav bi morala biti moda »bubikopf« že davno za nami, kajti brivci in izdelovalci lasnih igel so sklenili na svojem zadnjem kongresu v Washingtonu, da bodo to modo iztrebili. Toda Američanke se zaenkrat z vsemi štirimi branijo, da bi jo opustile. Miss Lane, ki izdaja neki ženski list, je sedaj izračunala, da je v Ameriki že 14 milijonov »bubikopfov«. Sklicujoč se na to statistiko vpraša, kdo more teh 14 milijonov žen prisiliti, da naj nosijo zopet kile, ko so se navadile na komodni »bubikopf«. Odkar je uveden »bubikopf«, je bilo v Ameriki odstriženih

— Draga gospodična, dovolite, da vam malenkost poklonim.
— Oprostite, toda jaz od moških ne sprejemam daril.
— Oh... no, poklonil bi vam rad svoje stihе...
— A tako. To darilo sprejemem... mislila sem, da gre za darilo večje vrednosti.

Capablanca izroča šahovsko krono Aljehinu.

Elja Erenburg:

95

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(Iz ruščine prevedel S. L.)

Aglaja ni zajokala in ni dobila napada. Nataknila je na glavo klobuk in vzela iz omare izpod kupa umazanega perila, zlato zapestnico s turkizom in z biseri. Šest let ji je ležala v omari, vseh šest črnih let revolucije. Še kadar je bila Aglaja brez kruha, ji ni niti v glavo prišlo, da bi to zapestnico, ki je nekoč krasila tenko roko Andrejeve matere in ki ji jo je podaril Andrej na dan poroke, prodala. Andrej ji jo je bil nataknil na roko, nasmehnil se ji je in ji je poljubil mehke prste. Potem se je pa Andrej nehal smehljati. Zdaj je pa Aglaja vzela ta okras iz predala omare, ki ga je le redko odpirala in ni jokala, ker je imela preveč dela. Čutila se je dobro in močno.

Kar je poginilo, tega ne vrneš. Aglaji se je spet zasvetilo upanje. Zdaj ima spet cilj. Našla bo Andreja. »Cislasc — saj to je on! V Kremenju tiskajo vsakovrstne potvorjene listine, nemške, ameriške, kakoršne kdo hoče. Kaj pa denar? Ah, tudi denar ponarejajo. Vprašajte, kogar hočete! Vprašajte

Darjo Jevlampijevno iz stanovanja št. 14! Njen nečak »tam« služi. »Tam« tiskajo najrazličnejši denar. Andrej se je soglasil na vse samo radi one vlačuge. Mogoče še sam ponareja denar, Popiva in se vlači, v srečo ga je pa najbrž strah. Saj piše Asja: tam je red. Povsod so policaji. Tam ni komsomol! Tam ga bodo hitro priščenili. Tam ji Andrej ne bo ušel. V državi, kjer je red, velja, da je nerazvedljivo, če je poročena. To je od Boga in to ni nobeden sovjetski zakon. Francozi ji bodo Andreja vrnili, vlačugo pa bodo posadili na hladno. Kar legitimacijo ji bodo vsilili — evo! Če si že taka, pa se tako tudi imenuj! Aglaja je čitala nekoč, ko je bila še knjižnica na Petrovskih linijah, strašen roman. Ona ve, da v Parizu takih ne božajo. Posadili jo bodo v jetnišnico Saint Lazar, kjer jo bodo nune obščipale. Tako je prav in to ni greh, ker je zaslužila. Ali je Aglaja malo prejovala zaradi nje? Sam je pa tudi lep! V »dansingu« — že sama beseda ni poceni! Tam žre in se smeje. »Dansing« — to bo najbrže nočen lokal, kakor je »Strelnja«. Aglaja mu bo že pokazala. Si ga bo že privojevvala! In Aglaja je stekla na Iljinko. Vsi nadaljni njeni koraki so po svoji metodičnosti

in absurdnosti spominjali na vedenje lunatika. Po sklepu, da se odpelje v Pariz, se je čutila kakor romarica starodavne Rusije, ki se je s palico in krajcem kruha odpravila preko Ugrinje v valaške zemlje, v mesto Bar, k svetemu zaščitniku Nikolaju. Kakšen potni list naj si neki preskrbi v državi, kjer so že popi postali potvorjeni. Naj preide mejo z boljševiškim potnim listom, jo tam obesimo kot čekistko. Aglaja je sklenila, da bo šla čez mejo tiho ko miš. Za denar, ki ga je dobila za zapestnico, je kupila štiri »čiže«, to je dolarje, in še nekaj angleških bankovcev od nekega znanca, ki se je zaklel pri svojem sinu Vasji, da niso ponarejeni, ampak pristni, londonski in so se še pomazali, predno so prišli do Moskve.

Aglaja je prišla v Minsk. Tam so se šele začele prave muke. Štiri dni jo je mučil neki Juk-Zabotko, bradat slepar, ki je tihotapil čez mejo begune, svilene nogavice in kavijar. Peti dan je šla Aglaja s svojim vodnikom Juk-Zabotkom v gozd. Šla je hrabro in se ni bala. Vedela je, da gre po Andreja in da ga bo dobila. Včasih se je ustavila, ker jo je dušal kašelj. Gozd je bil v takih minutah poln njenega prehlajenega lajanja in kri je

pljuvala na mah. Juk-Zabotko se je bojazljivo oziral in šepetal:

— Tiho! Slišali te bodo. Zadržuj kašelj. Na Poljskem se boš lahko še dovolj nakašljala. Pokazala se je luna. Bilo je tiho, vlažno, žalostno, blizu meje, mogoče že na Poljskem, mogoče še v Rusiji, v temnem, gostem gozdu. Naenkrat se je Juk-Zabotko ustavil. Aglaja je čakala. On se pa ni zganil. Oba sta zamrla. Tedaj se je pa Juk-Zabotko odkasljaj, potisnil čepico na oči in tiho rekel:
— Daj mi denar!
— Saj sem vam dala, kakor sva se dogovorila.
— Daj mi vse, kar imaš, če ne te bom tukaj pustil.
— Nimam več.
— Pa ne pojdeš naprej. Tukaj te bodo boljševiki ugonobili.

Aglaja se je sesedla na mah, vzdignila krilo in začela jemati izpod šiva, ki ga je prepirala, angleški papir.

— Na ga, londonski denar.
— Ne maram, daj mi zlato.
— Nimam drugega.

(Dalje prih.)

Naš kmet in socialnost.

V »Pondeljku«, ki se je hvalil, da zaradi njega niso v Ljubljani več pondeljki dolgočasni, je objavil od vseh visokospoštovani gospod in bivši urednik »Slovenca«, g. Josip Fr. Knaflič »Slovensko pismo«. Z zelo kratkočasnim modrovanjem o naši ljudski vzgoji. Med drugim tudi pravi, da naš kmet ne pozna socialnosti in da mu treba še pridigovati o ljubezni do bližnjega.

Kakor so »Slovenska pisma« g. Knafliča priznana nad vse globokoumna, tako pa je modrovanje o nesocialnosti našega kmeta sama nezabavna fantazija. Kajti naš kmet je svoj smisel za socialnost že davno dokazal. Starostno preskrbo je rešil naš narod s kotom in ta način ima še to prednost, da ni treba tu plačevati prav nobenih upravnih stroškov in vendar so bili ljudje na starost preskrbljeni. Bolniškega zavarovanja seveda naš kmet ni rešil, ker so pač na deželi bili bolj trdni nazori in je bil pravzaprav edin lek — zdrava natura. Zlasti pa se je na kmetih vedno pokazal socialen čut kmeta, kadar je koga v vasi zadela elementarna nesreča. Vsa vas je tedaj vedno vaščanu v nesreči pomagala. In da se je oprostil slovenski kmet oderuhov za lastnimi hranilnicami, ali ni to živ dokaz socialne zavesti kmeta? In cerkve, šole, razne zadruge in vse ono pozitivno, kar je v čast našemu kmetu, ali to ne priča v smislu našega kmeta

za skupnost! Vseskozi socialen je naš kmet in nasprotno more trditi le »Pondeljek«, ki preganja dolgčas.

Pač pa je res, da je naš kmet v svojem jedru individualist. Drugače pa tudi biti ne more. Kje je še na svetu zemlja, ki bi bila tako raznolika ko naša lepa Slovenija. Vsak dolinica je svet za sebe, vsak potoček ustvarja drugo pokrajino. Visoke Alpe in trdi kraški svet, vesele gorice, nesekani gozdovi, primorski kraji in madjarska nižina, vse je združeno v Sloveniji. Zato je slovenski kmet individualist, zato se noben drug narod ne more ponašati s takim bogastvom dialektov ko slovenski. Na vse to pa je od vseh visokospoštovani g. Knaflič pozabil in zdihuje o pomanjkanju socialnosti, mesto da bi pisal s ponosom o individualnosti našega kmeta.

Marsikaj je že bilo napisano o našem kmetu, vendarle pa le redko tako za la se privlečena fantazija, kakor si jo je dovolil g. Knaflič v svojem zadnjem »Slovenskem pismu«. Naša sreča samo, da je naš kmet tako zdrav, da ga take nezdrave fantazije niti ne dosežejo.

Poravnajte naročnino!

„Makedonija — evropsko vprašanje.“

»RAZKRITJA« MUSSOLINJEVEGA »POPOLA D'ITALIA«.

Da bo sedaj po sklenitvi francosko - jugoslovenske prijateljske pogodbe fašistovska Italija skušala še podvojiti, potrojiti svoje dosedanje spletkarenje na Balkanu, je bilo pač umljivo samo po sebi. Prišel je novi tiranski pakt, s katerim se je Italija kar v celih dvajset let trdno zasedla v Albaniji in si s tem zavarovala pravico vmešavanja v balkanske stvari. Toda to ji še ne zadostuje, temveč hoče predvsem še vloviti v svoje mreže Bolgarsko, kar je jasno razvidno iz že naravnost vsiljivo prijaznega in ljubeznivega stališča, ki ga zavzema v zadnjem času fašistovski tisk napram Bolgarski, in načina, kakor razpravlja o »makedonskem vprašanju« kot vprašanja, ki baje postaja prava pravcata nevarnost za evropski mir, seveda po krivdi Jugoslavije, ki se ni samo polastila bolgarske akademije, kateri danes vlada z bičem in puškinim kopitom, temveč bi hotela nakloniti isto usodo i Bolgarski sami. Ni ga danes fašistovskega lista, ki bi ne sodeloval v tej tekmi izkazovanja italijanskih simpatij i Bolgarski, in tako seveda noče zaostajati i glavno glasilo fašistovske stranke, Mussolinijev »Il Popolo d' Italia«, ki je v zadnjih dneh objavil že par skrajno nesramnih dopisov svojega izrednega, v Beograd poslana poročevalca Piera Parinija — enega teh dopisov smo podali našim čitateljem v ponedeljkovi številki našega lista — o naši državi in sedaj nadaljuje svoje hujskanje proti naši državi v novem dopisu pod zgornjim naslovom. Dopis je datiran iz Beograda, 23. t. m. in mu je dodan zemljevid »Makedonije«, ki sega, kar se tiče naše države vse tam gor nekam do Kosovega polja. Dopis se glasi:

»Evropa si dela nespametne iluzije, če misli, da bo mir mogel dolgo vladati, če se bo še dolgo časa ne bo hotelo vedeti za makedonsko vprašanje. Ne ponavlja se navadna fraza, če se trdi, da je na Balkanu evropska smodnišnica in da je ta smodnišnica v stalni nevarnosti, da se vžge. Za čuvaja ji je Evropa nastavila Srbe, ki so požigale po značaju.

»Na zapadu zaposlujejo duha javnosti druga politična vprašanja, nacionalna in gospodarska, ki so gotovo bolj nujna, kot pa makedonsko vprašanje, toda upamo se trditi, da se to vprašanje kaže nevarnejše, ker so, kar se tiče onih drugih vprašanj, sile, ki si stojijo nasproti tako zapletene, da se sama po sebi svetujeta opreznost in odganjanje, tu pa je občutek, da je vse le nekaj začasnega, silno utrjen in more vsaka najmanjša malenkost zaneti vojno.

»Francozi in Angleži se zanašajo, da bodo mogli brez konca in kraja preprečevati vojno z odločnim diplomatskim posredovanjem v Sofiji po vsakem krvavem dogodku v Makedoniji, toda stara in nova balkanska zgodovina uči, da so dogodki vedno prehiteli diplomatsko.

»Stvar bi se mogla dogoditi tako-le: Nekoga dne, ki morda ni daleč, bo Srbija, katero vlada skupina generalov, ki so omamljeni po vojaški pustolovski sreči in jih še priganja megalomanski narod, enega onih v Makedoniji običajnih umorov vzela za pretezo, da bo udarila na Bolgarsko, obtožujoč jo, da pospešuje te umore. Vojska, ki bo vdrla na Bolgarsko, bo zasedla del bolgarskega ozemlja in celo Sofijo, ki leži samo štiri deset kilometrov od jugoslovanske meje.

»Bolgarska s svojimi sedemnajstimi tisoči poklicnih vojakov, kajti toliko in nič več jih ne sme imeti po neviljski pogodbi, se bo le slabo mogla upirati množičnim, dobro opremljenim jugoslovenski vojski, katere more postaviti do poldruga milijona vojakov.

»Kaj bodo storile velevlasti v takem nevarnem slučaju? Kaj bo storilo Društvo narodov?

»Možnosti ste dve: ali se bodo prilagodile novemu položaju, sprejemajoč ogromno odgovornost, da bodo trpele srbsko nadvlado na Balkanu od Jadranskega do Egejskega in Crnega morja ter nacionalno smrt bolgarskega naroda; ali pa bodo posegle vmes, da uredijo stvar, in tedaj izbruhne evropska vojna. Drugačnja rešitev se ne more predvide-

vati, kajti dovolj je, da se samo površno ogleda položaj v teh pokrajinah, da se spozna, da je Društvo narodov organsko nezmožno, da bi zjamčevalo mir med narodi.

»Makedonija je bila eden trajnih vzrokov vojne na Balkanu in je tudi še dalje. Leta 1885 so Srbi izkoristili za Bolgare težki trenutek, ko so bili le-ti v boju s Turki in so vdrli na njihovo ozemlje, da bi se polastili Makedonije. Bili so pa čudežno poraženi v razdalji 18 kilometrov od Sofije. Leta 1913 sta zaradi posesti Makedonije Srbija in Bolgarska šli v boj druga proti drugi in nastop Bolgarske proti antanti v letu 1915 je imel svoj vzrok izključno le v makedonskem vprašanju.

»Bila je to ena onih neštevilnih zmot, ki jih je zagrešila antanta, oziroma, ki so jih zagrešili Francozi in Angleži. Hoteli so poslušati in zadovoljiti absurdno megalomanijo že poraženih, čez drn in strn bežečih Srbov v Albaniji in so odklonili vse bolgarske težnje glede Makedonije. Proti zgodovini, pravi, zemljepisju in proti razglaševanju načelu svobode narodov so odstopili Srbom Makedonce, ki so hoteli biti Bolgari. Od plebiscita v letu 1874 so Makedonci izjavljali v ogromni večini svojo željo, da bi pripadali Bolgarski, in celo neki srbski geograf, profesor Tsvitich (menda Cvijić), je objavil pred vojno zemljepisno delo o Balkanu, v katerem je označil Makedonce za Bolgare. Njegovo delo je bilo potem zaplenjeno in vzeto iz prometa, toda kak azvod pa se še nahaja v italijanskih knjižnicah. To pa ni zadrževalo profesorja Tsviticha, da ne bi bil na mirovnem kongresu poudarjal zgodovinske, zemljepisne in narodopisne razloge, ki so govorili za priključitev Makedonije Srbiji. Bolj jugoslovenski pač ni mogoče biti... (V izvirniku: »Pui jugoslavo di così...«, kar pomeni, da bi se pravzaprav moralo še dostaviti »o si crepa«.)

»Bolgarski nastop proti antanti je imel za posledico vojaški neuspeh v Dardanelah in pa to, da se je istočna armada umovirila severno Soluna. Končni uspeh je bil tak, kakor ga vidimo danes, namreč absolutna nestalnost miru.

»Pravi Makedoniji je na severu meja srednji tok Vardarja in Šar planina, na vzhodu Rodopa, na jugu pa Egejsko morje ter je narodnostno kompaktna skupina, ki šteje en milijon osemsto tisoč duš, razdeljenih v tri države: Bolgarsko, Grško in Jugoslavijo.

Na Bolgarskem ozemlju uživajo Makedonci vse pravice, so ljubljani in spoštovani državljani ter postajajo novi bolgarski vodilni razred. Na Grškem jih trpinči zahrbtna politika brez krutosti, ki obstoji v tem, da se neprestano naseljujejo na njihovem ozemlju tisočere iz Male Azije pobegle grške družine. V Srbiji pa žive pod terorjem.

»Fašistovski italijanski idealizem vidi zelo jasno, kako se zahteva novi balkanski spor, in zato opozarja Evropo prav posebej na srbsko Makedonijo, kjer se 600 tisoč ljudi pretvarja v 600 tisoč političnih razbojnikov vsled zatiranja po Srbih. Drugih 500 tisoč Makedoncev živi kot begunci na Bolgarskem in kako se more misliti, da bi na balkanskem polotoku nad milijon neustrašnih duš jasnih možganov in neukrotljive volje, kakor so Makedonci, moglo trpeti tako žalosten in tako krivičen položaj?

»Ta bojevit narod se bo še dalje boril za svojo svobodo. Francija in Anglija upata morda, da ga bosta s svojimi opomini bolgarski vladi pripravili do tega, da bo opustil ta boj? Zmota, zelo težka zmota, ker Bolgarska ne more nadzorovati Makedoncev in je ona sama v nekem smislu pod njihovim gospodarstvom.

»Da bi se ublažil srbski režim v teh pokrajinah pač ni pričakovati. Srbski značaj je nasilen, in če misli, da ima dovolj moči, rajši rešuje vprašanje z udarcem meča kot pa s spretno politiko. Makedonijo posrbujejo generali in si je lahko predstavljati, kako taktno se ravna pri tem delu.

»Je pač režim »kundaka«, to se pravi, puškinega kopita.

»Po krivdi Srbov in vsled nezanimanja nekih velesil dozoreva na Balkanu neki tragičen položaj, veliko bolj nevaren kot je bil položaj v letu 1914.

»V Italiji si ne smemo delati iluzij! — —

Ka mmeri vse to, pač ni treba praviti po-

sebej. Toda tudi mi pravimo tako, kakor zaključuje »Popolov« poročevalec:

»V Italiji naj si ne delajo iluzij!«

Francoski maršal Franche d'Esperay.

Dr. Anton Schwab:

IPAVCI IN NJIH PESMI.

Gospod profesor in vladni svetnik Emil Lilek, predsednik ljudske univerze v Celju me je povabil, naj o tem predmetu predavam dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer. Vabilu se odzovem. Zdi se mi pa potrebno, da o tem predavanju nekaj že preje omenim:

Castna naloga vsakega naroda je, da pazi da se mu njegovi velmože ne poizgubijo. Našega velikega cerkvenega skladatelja iz 17. stoletja Petelina so skoro ugrabili kot Gallus a tuji; našega Vego so skoro pohamali kot Veho — Španjolci, našega Kocena in Miklošiča so skoro osvojili kot »nemške učenjake« Nemci, našega Gustava Ipavca pa so ignorirali kot brezpomembnega Slovenca!

Bistveno nalogo vidim v tem, da se reši dr. Gustava Ipavca, zdravnika in skladatelja v Sv. Jurju, da ne utone v literarnem morju svojega brata dr. Benjamin Ipavca, zdravnika in že priznanega slovenskega skladatelja v Gradcu.

Oba sta že umrla — njih pesmi pa živijo, a javnost meče vse v eno malho, tako kakor da je žive le en sam Ipavic. V Celju imamo »Benjamin Ipavčev ulico« — dočim bi se pravilno morala imenovati »Ulica bratov Ipavčev«. To se lahko popravi, a občinstvo mora vedeti zakaj?

Da na to vprašanje odgovorim, moram poseči za več desetletij nazaj v našo zgodovino. V predavanju bom omenil črtice, ki zadevajo druge znane osebe kot dr. Vrečko, Suklje, Končnik, Levstik, dr. Brn in drugi, katere vežejo gotove zanimive črtice na Ipavce in te črtice moram opisati, da bo fotografija teh mož jasnejša. Omeniti pa bom moral tudi sebe; tudi mene vežejo premočni odnosi z Ipavci — a slavno občinstvo naj ne sluti, če te omenjam, v tem kake nečimernosti. Če omenjam le za narod teko velepomembne može in poleg sebe, bo stvar enostavno taka, da potem stoji veliko poleg malega. Brata Ipavca sta brata, ki sta razprostrla veje po vsej Sloveniji in daleč preko mej. V vejah so ptički, ki pojejo, to so njih pesmi, jaz pa stojim poleg in poslušam. Poslušal sem celo življenje. In če mu vprašate: »Kakšno pa je bilo to petje?«, vam odgovorim: »pridite na predavanje vsi, povem vam.«

I. P.

PISMO IZ VINODOLA.

Sredi Bribira na griču leže ostanki nekdanjega gradu grofov Frankopanov. Od gradu samega je ostalo samo nekaj v razvaline razpadajočega zidovja, na katerega se zdaj naslanja nova obdinska hiša z jedne in nova šola z druge strani. Pač pa je še dobro ohranjen žveterooglat stolp, raz katerega plapolajo slavnostnih prilikah hrvarska trobojnica. Razgled s tega stolpa je lep, na eni strani na morje, na drugi pa po Vinodolu.

V občinski hiši dobiš ključ, s katerim odpreš železna vrata, ki vodijo v stolp. Če te zanima napraviti majhen sprehod v srednji vek, potem pa zamudiš lahko nekaj časa po temnih ječah, katere te v marsičem spominjajo na ječe v doževih palači v Benetkah tam ob mostu vzdihov. V teh, po mnogih drugih gradovih enakih, ječah je zdihoval, stradal in umiral hrvatski seljak v tistih časih, ko je bil en seljak manj vreden kot en vol v hlevu. V časih, ko je moral dati desetino, hčer, ženo in kri. S solzami je zalival zemljo in s kletvijo jo je blagoslavljal. Je to vse eno, ali so bili Frankopani, ali Zrinski, grofje so bili in zemlja cele domovine je bila njihova, seljak pa je bil suženj. To so bili tisti časi, ko je Evropa rodevala kapitalizem, ki se je razvijal v imperijalizem, oba pa v fundament, na katerem so zrastle vsi imperialistični in nacionalni konflikti poznejšega časa. Čas razvitka je sicer gradove, grofe in temne ječe zdrobil v razvaline, toda iz istega materiala — znoj in krvi sužnjev — iz katerega so bili prej zidani ti gradovi in ječe, iz istega materiala se zidajo dandanes banke in lovarne, pa kosarne po svetu. Po teh moder-

nih gradovih pa krajuje dandanes prav isti duh, kot je kraljeval pred stoletji po grofovskih gozdovih. Na bistvu ne spremeni prav nič, da je ta duh pomadiziran s frazo demokracije, kot ne spremeni nič na bistvu to, da se opajajo v trpljenju sužnji s frazami socializma. Ob velikih praznikih zakrije grehe palač in trpljenje bajt zastava nacionalizma.

V župni cerkvi v Bribiru se nahaja pri glavnem vходу na levi strani pod korom zelo stara in velika slika, katere predstavlja Kristusovo zadnjo večerjo. Kristus umiva apostolu Petru nogo. Apostol Peter sedi, Kristus kleči pred njim z obrazom pa je obrnjen na lepo ženo, ki stoji ob njegovi strani s posodo dišav v eni roki, z drugo pa podaja Kristusu prt, da bo ž njim obrisal apostolu umiti noge. Vse druge osebe na sliki so potanjene v ozadje. Posebnost te slike je to, da je naslikano pri zadnji večerji ženska in sicer kot tretja glavna figura. Največja posebnost pa je izraz Kristusove glave in pa svetloba, o kateri se zdi, da prihaja iz njegove notranjosti na obraz in se zliva po sliki. To je nekaj tako lepega, nekaj tako posebnega, da se ne moreš ločiti od slike. Kristusov obraz in izraz je preprosto človeški, ampak tista čudovita svetloba ga dela nebeškega. Žena ob njem je odeta v dragoceno belo, z zlatom našito obleko in tudi posoda za dišave v njenih rokah je dragocena. Barve so močne, ampak mehko se zlivajoče v harmonijo. Obrazi figur živijo, pozicije in črte teles naravne. O letnici rojstva te slike, o umetniški koli in o slikanju samem ne ve nihče nič povedati, niti g. dekan ne. On ve samo to, da so prišli že opetovano gospodje od muzeja v Zagrebu, ki so povedali, da je slika — če bo ostala tu v cerkvi — zapisana smrti. Pregovarjali so ga, da naj

jo odstopi zagrebškemu muzeju. Obljubili so, da pošljejo cerkvi v Bribiru kopijo te slike in da bo original v Zagrebu označen kot last cerkve v Bribiru. Potem so še obljubili, da dobi cerkev vse nove klopi. Toda Bribirci so rekli: ne! Med ljudstvom pa se je razširil glas o milijonski vrednosti te slike... V celi bibrirski cerkvi ne najdeš niti ene zanimive stvari, ki bi vzbudila tvojo pozornost. Oltarji so izdelani vsak v drugem stilu. Vse je znešeno od raznih vetrov in zgleda kot kramarski štant. Edino ta slika privablja ob polni sezoni mnogo tujcev letoviščarjev v Bribir. Zal mi je, da vem, da je zapisana smrti.

Naprosili so me, da naj predavam. Pa sem predaval v Hrvatskem Sokolu mladim fantom. Priporočal sem jim, da hočejo prav tako hrvatski, kot hočejo jugoslovenski Sokoli in kot hočejo Orli, da postanejo njih člani dobri ljudje. Vzor dobrega človeka pa da je prav tako Sokolu, kot Orlu oni človek, ki je zdrav, močan, samozavesten, trezen, moralen človek odločne volje, ki se ravna po načelih pravice in resnice. Človek, ki čuti v sebi bratsko ljubav in ki zapostavlja svoj osebni interes intereso celine. Človek, ki poleg s telovadbo tudi z moralnim življenjem krepi svoje zdravje. Človek, ki ne govori samo lepo, ampak tudi lepo dela; ki ne deklamira in nazdravlja samo domovini, ampak za njo tudi dela. To in še mnogo drugega sem jim povedal o sokolskih in orlovskih idealih. Opozoril pa sem jih tudi na to, da je ta razlika med Sokoli in Orli, da si prvi izbirajo druga sredstva v dosegu teh idealov, kot si jih izbirajo drugi. Prvi pravijo, da je v njih samih moč in snaga, iz katere morejo te ideale doseči, in da so dani tu na zemlji vsi pripomočki, da se more človek dvigati, rasti in napredovati du-

ševno n materijelno. Drugi pa pravijo, da more človek sam iz sebe le malo in da potrebuje zato pomoči od zgoraj, v kar mora verovati, v kar mora upati, kar mora ljubiti. Ob tem vprašanju so se nam ozke meje sokolskih in orlovskih osnovnih učilnic - telovadnic raztegnile in preko ozkih mej domovine smo pogledali v svet, na človeštvo. Našli smo, da je celo človeštvo ob tem glavnem, ob tem temeljnem vprašanju razdeljeno na dva velika tabora: ali z Bogom ali brez njega? Pa smo šli še delj in posegli še globlje. Videli smo, da se je začel svet po vojski in po ruski revoluciji deliti v še dva večja tabora, v katerih je potisnjeno vprašanje ali z Bogom ali brez njega, v stran, oziroma se zliva v glavno vprašanje: ali s kapitalizmom, ali z marksizmom. Takrat pa sem videl, da moramo v Bribiru še precej čas počakati, da se bo moglo o tem vprašanju govoriti. Morda tedaj, če bi se kdaj ti fantje vrnili iz Amerike in Aleksandrije zopet v sokolsko telovadnico. Ampak takrat bodo vedeli najbrže že več o tem, kot vemo mi. Zato smo ostali tisti večer pri Sokolih in smo se vprašali: zakaj imajo v Hrvatski dvojce vrst Sokolov — hrvarske in jugoslovenske?

Fantje so bili zadovoljni. Spoznali so, da je vendar še nekaj več, kot sta Radić in Pribević, da je več, kot samo zagrebško hrvatstvo i beogradsko srbstvo. Uvideli so, da človek ni še sokol, če samo telovadi, in da ni ne napredništvo in ne svobodoljubje, če s kamenje mna cesti in s psokvami v gostilni obdeluje onega, o katerem misli, da je zato njegov nasprotnik, ker ne čita tistih listov, kot jih čita on in ker ne veruje tako, kot veruje on.

To spoznanje je bilo začetek.

Dnevne vesti.

— K resoluciji proti okrnitvi univerze slovenskih komponistov. Pod resolucijo, sprejeto na zborovanju slovenskih komponistov, so pomotoma izostali še sledeči podpisi: Matija Bravničar, Marij Kogoj, dr. Fran Kimovec, Zorko Prelovec, p. Hug. Sattner in L. M. Škerjanc.

— Učiteljstvo za našo univerzo. Predstavniki slovenskega učiteljstva, včlanjenega v UJU — poverjenjstvo ljubljana, zbrani na seji širšega sosveta v Celju 27. novembra 1927, so sprejeli soglasno sledečo resolucijo: Zahtevamo najodločnejše, da se črta člen 44. načrta novega finančnega zakona, ki predvideva okrnitev po dolgi letih težko priborjene slovenske univerze, simbola našega narodnega osvobodjenja. — Pozivamo Narodno skupščino, posebno vse slovenske poslance, da zastavijo vse svoje sile v boju za odklonitev navedenega člena.

— Praška kolekcija slovenskega modernega slikarstva je razstavljena v Jakopičevem paviljonu do četrtka, 8. t. m. Zbirka, ki je sestavljena iz javne in zasebne lasti, obsega okoli 200 del. Janeza in Jurija Jukobca, Ažbete, Petkovška, Kobilice, Vesela, Jakopiča, Groharja, Sternena, Jame, R. Sterneneve, Vavpotiča, Trautnaka, Pilonca, G. A. Kosa, F. in T. Kralja, Jakca, Spazzapana in Maleša. Razstava je prava revija izbranih umetnin in 50 letnega razvoja slovenskega modernega slikarstva in grafike ter nudi poleg visoke umetniške vrednosti tudi vir za nakup umetnin, ki so povečini napredaj. Razstava je odprta od 10. ure no 16. ure in znaša vstopnina le 3 Din. Ker bo odprta samo do četrtka, 8. decembra, vabimo vse ljubitelje na obisk. — Narodna galerija.

— Slovensko umetniško združenje v Ljubljani je sprejelo sledeči protest proti okrnitvi ljubljanske univerze: »Proti kakršnekoli poskusu okrnitve ljubljanske univerze slovenski likovni umetniki, organizirani v Slovenskem Umetniškem Društvu, enoglasno in najodločnejše protestirajo. Ukinitve medicinske in tehnične fakultete bi značila veliko kulturno izgubo in težak udarec vsemu slovenskemu narodu. Ko ogorčeno protestirajo proti uničenju ljubljanske univerze vse slovenske univerze, vse slovenske upodabljajoče umetnike zlasti bridko zadeva grozeča izguba arhitekturnega oddelka na tehnični fakulteti. Ta integralni del univerze nadomestuje slovenskemu narodu vsaj v eni panogi umetnostno akademijo. Zato tembolj zasluži, da se spopolni, razširi in razvije, dokler ne dobimo lastne akademije likovnih umetnosti. Okrnitev univerze in vsakršna omejitve plodonosnega razvoja njenih fakultet in oddelkov bi značila kulturno-reakcionarno dejanje in težko žalitev celokupnega Slovanstva.

— Prepovedani listi. Madjarskim listom »Az Est«, »Pesti Naplo« in »Magyarország« je odtegnjen poštni debet, ker pišejo proti interesom naše države.

— Napredovanje učiteljev. V prosvetnem ministrstvu so podpisani novi ukazi o napredovanju učiteljev osnovno- in meščanskošolskih učiteljev iz vse države.

— Z ljubljanske univerze. Redni profesor tehnične fakultete ljubljanske univerze dr. Milan Vidmar je pomaknjen v višjo skupino.

— Iz politične službe. Za upravitelja srezkega poglavarstva v Šmarju pri Jelšah je imenovan politično-upravni uradnik istega sreza dr. Herbert Karlin; premeščeni so politično-upravni uradniki dr. Josip Hubad iz Ljutomerja v Celje za upravitelja celjskega srezkega poglavarstva; dr. Leo Brunečko iz Celja v Ljutomer za upravitelja ljutomerskega srezkega poglavarstva; dr. Fran Krašovec iz Šmarja pri Jelšah k velikemu županu mariborske oblasti; dr. Janko Vidic pa od velikega župana ljubljanske oblasti k srezkemu poglavarstvu za ljubljansko okolico.

— Iz poštne službe. Za pogodbeno poštarja sta imenovana M. Senčar in Mali Nedelji in G. Cizelj v Zgornji Poljskavi. — Premeščeni so pa uradniki F. Nadrag iz Rogaske Slatine v Ljubljano, A. Križ iz Beograda na Jesenice, M. Strukelj iz Zg. Sl. Kungote v Litijo, K. Horak iz Litije v Mursko Soboto, V. Trifald iz Štor v Ljubljano, J. Marušič iz Rogaske Slatine v Ljubljano, M. Globočnik iz Lesc v Zire, M. Kiler v Bleda v Kranj, A. Kurent iz Celja v Slatino-Radence, Z. Grobelnik iz Slatine-Radence v Celje, K. Jeglič iz Jesenice v Maribor, A. Azman iz Zeleznikov v Trzin, T. Lovšin iz Sodražice v Štor, T. Radovan iz Novega mesta v Št. Vid pri Stični, C. Močan iz Vorov na Bled, K. Mirtič iz Črnomlja v Metliko.

— Iz vojaške službe. Imenovani so: za upravnika stalne vojaške bolnice dosedanj načelnik sanitetnega oddelka komande Dravske divizijske oblasti sanitetni podpolkovnik dr. Dobrovoje Stojnić; za načelnika sanitetnega oddelka komande dravske stare bolnice dosedanj upravnik bolnice, sanitetni polkovnik dr. Rihard Jug; za pomočnika komandanta 2. konjeniškega polka »Čarja Dušana« podpolkovnik Vladimir Seunig, doslej v službi pri kraljevi adjutanturi. Na razpoloženje vojnemu ministrstvu sta stavljena poročnik vojnega broda I. razreda Vlado Naglič in artiljerijski podpolkovnik Ferdinand Janož.

— Iz Planine pri Rakeku. Na praznik, dne 8. decembra priredi Dramatični odsek U. V. I. iz Ljubljane pri nas gledališko predstavo »Mrak« drama v 3 dejanjih. Občinstvo vabimo, da se te prireditve udeleži v velikem številu, ker je ta igra res nekaj lepega. Predstava se vrši v Vilharjevem domu, začetek ob pol 4. uri popoldne.

— Smrt goriske Slovenke v Kavkazu. Vsled zastrupljenja krvi je umrla te dni v Kavkazu bivša učiteljica na Goriskem Dragica Pavšič. Dragica Pavšič je službovala svoje dni v Tolminu in v Breginju. Še pred vojno se je poročila z bogatim ruskim posestnikom, ki je pa zgubil ob prevratu vse svoje premoženje, nakar si je ustvaril novo eksistenco kot učitelj tujih jezikov. Kot tak

je služboval tudi v Kavkazu. Pokojnica je živela v krajini, kjer je službovala kot učiteljica splošne simpatije.

— Grazia Deledda pri Mussoliniju. Italijansko pesnico Grazia Deledda, kateri je bila, kot smo poročali, podeljena te dni Nobelova nagrada, je sprejel te dni Mussolini. Duce se je zabaval s pesnico celo uro ter je podaril ob slovesu svojo sliko v dragocnem okviru. Že prej je odredil, da se ji da v Stockholmu, kamor se poda osebno, da sprejme Nobelovo nagrado, na razpolago apartament v tamkajšnjem italijanskem poslatištvu, da bo stanovala tudi v tujini na italijanskih tleh.

— Ženske in tiskovni zakon v Zagrebu. Gospa Mara Triškovič, soproga bivšega ministrskega predsednika in predsednika Narodne skupščine je tožila urednico ilustrirane lista »Zena in Svet« gospo Jeleno Zrnič, radi nekega članka radi razžaljenja časti. Sodisce je izreko drakonično sodbo: Gospa Jelena Zrnič je bila obsojena na štiri mesece zapore in 17.000 Din odškodnine.

— Prav se mu je zgodilo. V gostilni Edvarda Škaberneta v Zagrebu se je pojavil te dni neki individui, ki se je predstavil v lemu gostinčarju kot »specialistu za liječenje pokvarjenih vin«. Gostinčar je imel v kleti sod skisanega vina. Ker kislice ni hotel noben gost več piti, Škaberne bi bil pa le rad zaslužil, je bila stvar prav hitro urejena. Škaberne je izročil »specialistu za popravljanje pokvarjenega vina« za potrebne kemikalije 2240 Din. Ko pa je drugo jutro vino pokusil, je ugotovil na svoje neprijetno iznenadenje, da ga je specialist nesramno ogoljufal in da vino ni bilo vpravljalivo niti več za kis, temveč je bilo tako pokvarjeno, da ga je moral zliiti v kanal.

— Kolera v Indiji. Kot poročajo iz Kalikut, se epidemija kolere strahovito širi. Vsak dan umre okoli 100 oseb. Tekom zadnjega tedna je obolelo 3706 oseb, od katerih je umrlo 2749. Epidemijo je smatrati ne samo z ozirom na visoko mortaliteto, temveč tudi radi izredno hitrega širjenja za najhujšo, kar jih registrirajo v Indiji tekom zadnjih desetletij.

— Roubinska tragedija v Hercegovini. V Kruševici v Hercegovini se je odigrala te dni krvava rodbinska drama. Peladni sin nekega kmetja je opazoval svojega očeta, ko je klal ovco. Nespametni deček je zaklal nato pravičarja svojo šest mesec staro sestrico. Zato ga je oče ubil, nakar je izvršil samomor. Ko je videla mati, kaj se je zgodilo, je skočila v vodo in utonila.

— Stavka železničarjev na Saškem. Iz Berlina poročajo: Med upravo državnih železnic in njenimi uslužbenci je nastal težak konflikt, ki se je tako poostil, da utegne priti do splošne stavke železničarjev v Nemčiji. V Dresdenu stavka 2700 železničarskih delavcev. Situacija se je tembolj poslabšala, ker so dopustili štrajkajoči, da je prišlo do karombolaz tovornih voz. Vozovi so skočili s tira in ovirajo promet.

— Velikanska stavka v Avstraliji. Iz Sidneja poročajo: Domneva se, da bo stavkalo te dni v Avstraliji 50.000 ladjedelniških delavcev. V rudnikih delo deloma že počiva.

— Velika poneverba kopalnih kart v Karlovih Varah. Iz Karlovih Varov poročajo: V zadnjem času so krožile vesti o manipulacijah s kopalnimi kartami. Mestni svet je objavil komunikacijo, v katerem ugotavlja, da je naročil in prejel eden od uradnikov mestne kopalnice uprave letos 17.000 kopalniških kart. Od teh kart je prodal zanj neka blagajničarka 8500. Pravtako so jih našli še v njegovem stanovanju. S to poneverbo bi bila oškodovana mestna uprava za 185.000 kron, vendar je pa škoda že popolnoma poravnana.

— Gospodinj! V soboto 3. t. m. izide »Gospodinj« koledar Jugoslovenske Matice za leto 1928 in bo napredaj pri Jugoslovenski Matici v Ljubljani, Selenburgova ulica 7/II. Tekom prihodnjega tedna bo koledar na prodaj tudi pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji in v vseh knjigarnah. Cena Din 20, za člane Jugoslovenske Matice pa Din 16. V prvem delu obsega koledar nove kuhinjske recepte ter razne poučne članke in razprave, kakor o kuhinji, o vsakodnevnem pospravljanju, o kuhi, o vplivu sočivanja na naš organizem, o slaščicah itd. Drugi del koledarja pa tvori praktično urejen troškovnik za vse dni v letu. Koledar je lepo Miklavžev darilo našim gospodinjim.

— Za Miklavža, Božič in Novo leto ima Oblačilnica za Slovenijo, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7, v svoji veliki zalogi različnega manufakturnega blaga najprimernejša darila. Državni nameščenci dobijo blago na obroke po najnižjih cenah in brez vsakih stroškov, le proti predložitvi legitimacije.

— Pri ishanju se na kupico prirodne grenčice »Franz Josef«, zaužije jutraj na tešče, povzroči brez težav obilno izpraznjenje črevesa, čemur se rad pridruži dobrodojen obutek olajšanja. Zdravniški strokovni časopisi omenjajo, da voda »Franz-Josef« zanesljivo in prijetno učinkuje proti pritisku krvi na jetra in na debelo črevo ter hemeroidih in postatnih bolečinah. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

Ljubljana.

Opozarjamo na nocojšnji simfonični koncert, katerega priredi ob 20. uri v veliki dvorani hotela Union simfonični orkester kraljeve garde pod vodstvom svojega dirigenta podpolkovnika Frana Pokornyja. Orkester — 120 članov godbenikov — izvaja na tem svojem ljubljanskem koncertu izredno interesanten za ljubljano deloma popolnoma nov program. V I. delu se izvaja simfonija v g-molu, delo ruskega komponista Vasilija Bergijeviča Kalinikova. Kalinikov, vrstnik Borodinov, rojen 1886 v Vojni, umrl leta 1901 v Jalti, je bil

Danes ob 20. uri vsi na koncert orkestra kr. garde v Unionski dvorani.

med drugim tudi dirigent takozvane italijanske opere v Moskvi. Napisal je celo vrsto simfoničnih del, ki so se izvajale kaj pogostokrat tudi izven njegove domovine. Simfonija je izredno interesantno delo in se prvič izvaja v Ljubljani V II. delu igra orkester Milojevičeve Vaške slike in Goslovčev simfonijsko kolo, obe noviteli na naših koncertih. Poleg tega pa izvaja znano Dvorakovo simfonično pesem Opoldanska čarovnica in pa veličastno Čajkovskega overture 1812, ki konča z marseljezo in rusko carsko himno. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni, od 7. ure dalje pred koncertno dvorano.

— »Gimnazij« pri »Kolovratu« nam pošilja za slepe 100 Din s sledečim dopisom: Na državni praznik 1. decembra je bil pozvan in izzvan od družbe pri »Kolovratu« naš vsestransko priljubljeni operni tenorist G. Kovač, da s svojo pesmijo zaključi za vse nas Jugoslovane velepomembni dan. Odzval se je z narodno pesmijo in pa z arijo iz Toske naš dični pevec, ki je bil vsestransko navdušeno aklamiran. Zahvaljujemo se vsi g. Kovaču, kateremu bodo slepi za njegovo velikodušno požrtvovalnost gotovo hvaležni.

— Trgovine v nedeljo pred sv. Miklavžem. Gremij trgovcev obvešča vse člane, da so trgovine v nedeljo pred sv. Miklavžem lahko cel dan odprte. — Načelstvo.

— Gremij trgovcev v Ljubljani vabi vse trgovce, ki se bavijo s točenjem alkoholnih pijač, da se udeležijo sestanka, ki ga sklicuje gremij za ponedeljek, dne 5. decembra ob 8. uri zvečer v zborovalnico Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, Bethovnova ulica 10, desno. Na sestanku se bo obravnavalo vprašanje prepovedi točenja alkoholnih pijač. — Načelstvo.

— Skioptično predavanje. Prosvetni odsek Delavske zbornice priredi v nedeljo 4. decembra ob 9. uri popoldne v prostorih gostilne Engelman predavanje »Slike iz svetovne vojne« s 120 skioptičnimi slikami.

— Miklavžev večer priredi v ponedeljek dne 5. decembra t. l. ob 7. uri zvečer Udrženje Vojnih Invalidov, krajevni odbor v Ljubljani, v svojem salonu na Sv. Petra cesti št. 85. Nastop Miklavža s spremstvom in obdarovanje, nato prosta zabava. Prijave z darili se sprejemajo vsaki dan v šentpeterski vojašnici soba št. 3, pritličje, levo, na dan prireditve pa od 3. do 5. ure popoldne v salonu.

— Odbor za zgraditev spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju v Priboji, siromašnem trgu v Sandžaku (Srbija), je potom velikega župana v Užicu zaprosil za pomoč pri postavitvi spomenika v obliki cerkve, ki bi bila zgrajena v spomin kralju Petru Osvoboditelju. Doslej tam nimajo cerkve in jo s svojimi sredstvi tudi ne bi mogli zgraditi, ker je ljudstvo ponajveč siromašno, saj je to eden najbolj pasivnih okrajev že itak siromašnega Sandžaka. Morebitne darove prevzema za Ljubljano tukajšnji mestni magistrat (mestna blagajna).

Trpežni plašč 4*0—, 3*0—, 2*5—
Moderni velour 4*0—, 3*0—, 2*5—
Otomani in piš 1420—, 1*10—, 9*80—

Krila, bluze, kostume, obleke in razni jumperji. Nudi se samo prvovrstno blago, za kar jamči sloves tverke.

Veletrgovina
R. Stermecki
Celje

Velika in enturna prodaja.

— Zveza drž. nameščencev za Slovenijo v Ljubljani sklicuje v smislu sklepa 8. odločbe seje z dne 22. novembra t. l. na nedeljo, 18. decembra 1927 strokovni svet (čl. 17 pravil), ki se bo vršil v sejni dvorani ljubljanskega mestnega magistrata. Začetek ob 9. uri. — Dnevni red: 1. Nagovor načelnikov. 2. Pregled Zvezinega delovanja v času od 15. novembra do 15. decembra 1927. (Poroča tajnik.) 3. Glavne smernice izpreminjavalnih predlogov, ki jih je stavila Zveza k zakonu o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih. (Poroča fin. tajnik gosp. dr. Stegenšek.) 4. Določbe predloga fin. zakona za leto 1928/29 v zvezi z interesi drž. nameščencev. (Poroča tajnik.) 5. O vprašanju bolniškega zavarovanja za drž. nameščence. (Poroča fin. tajnik gosp. dr. Stegenšek.) 6. Došli predlogi in nasveti. — Apelliramo na vse pri Zvezi včlanjene organizacije, da se strokovnega sveta po svojih delegatih zanesljivo in brezpogojno udeležijo. Vsaka strokovna (stanovska) organizacija — pristop imajo tudi okrožne skupine — naj pošlje na strokovni svet po enega delegata oziroma namestnika. Namestniki imajo pravico udeleževati se razprav strokovnega sveta, glasujejo pa le tedaj, ako zastopajo odsotne delegate. Naloga strokovnega sveta je, dajati Zvezinemu odboru v važnejših vprašanjih, ki niso pridržana občnemu zboru, smernice in navodila. — Organizacije naj javijo Zvezinemu tajništvu delegate ozir. namestnike za strokovni svet vsaj do 14. decembra t. l. Do istega dne naj se dostavijo tajništvu k točki 6. dnevnega reda tudi event. pismeni predlogi in nasveti. — Posebnih vabil na strokovni svet Zveza ne bo razpošiljala.

— Miklavžev večer Atene se vrši v nedeljo 4. decembra ob pol 5. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Priglasje se bode sprejemalo v soboto dne 3. decembra od 10. do 12. ure popoldne in od 5. do 7. ure zvečer, kakor tudi še v nedeljo od 10. do 12. ure popoldne v prvem nadstropju Narodnega doma. Ob istem času se bodo tudi sprejemala mala darila za otroke in se dobivale legitimacije.

— Planeta, razne vrste barhenta za Miklavževa darila in solidnih cenah pri Franc Pavlin, Gradišče 3.

Maribor.

m— Kvartet Zika v Mariboru. V ponedeljek, dne 5. decembra, nastopijo Zikovi v veliki dvorani Union v Mariboru. Kvartet stoji na višini svoje umetnosti ter vzbuja povsod, kjer se pojavi, izredno zanimanje. V Mariboru so Zikovi že stari znanci ter bodo gotovo napolnili dvorano in dali koncert, kakršnih malo slišimo. Izvajali bodo enega svojih najučinkovitejših sporedov in sicer: Haydnov godalni kvartet v G-molu, odlično Škerjančev Sonatino da camera in Sukov B-dur kvartet. Priporočamo čestilcem Zikovec, da si nabavijo pravočasno vstopnice.

Pletenine s to znamko so najboljše!

Telovniki za dame in gospode. — Zemperji, puloverji, kostumi.

Celje.

c— Člani NRS se opozarjajo, da se vrše članski sestanki do preklica vsako prvo sredo v mesecu v dvorani na Zelenem travniku, vsako tretjo sredo v mesecu pa kakor doslej pri Zumnru. Za odbojnice je udeležba na sestankih dolžnost.

c— Umetniška razstava v Celju. Danes se vrši svečana otvoritev umetniške razstave gg. Jana Mežana in Nikolaja Pirnata, in sicer ob 11. uri popoldne v dvorani Mestne hranilnice (kjer je pred leti razstavil klub »Vesna«). Prof. Jan Mežan je študiral na akademiji v Zagrebu pri Babiću Kljakoviću in Csikosu, sedaj je profesor v Mariboru. Nikolaj Pirnat je mlajši od njega, študiral je v Zagrebu in Parizu. Oba sta pred kratkim razstavila svoja dela v Mariboru. — Jutri, dne 4. decembra ob 15. uri se vrši šolska prireditev z godbo, petjem, igro »Trije tički pred sodnikom« in nagovorom Miklavža. Stariši, ki žele svojo dečo obdarovati, naj pošljejo darila eno uro pred začetkom v šolo. Vstopnina za sedeže 6, 8 in 1 Din, za stojišča 3 Din.

POZIV VSEM IZSELJENCEM, KI SE VRAČAJO V DOMOVINO.

Skrajni čas je, da se posveti našemu izseljeništemu vprašanju večja pozornost. Kakor druge države, bi se morali tudi mi poboriti intenzivneje za organizacijo naših izseljencev ter skrbeti za to, da bi imeli milijon naših izseljencev čim tesnejše stike z domovino.

V to svrhu je potrebno sodelovanje celokupne javnosti. Treba je da izvedemo, prav tako kot drugi narodi z veliko emigracijo, v tem pravcu primerno akcijo tako v inozemstvu, kjer se nahajajo naši izseljenci, kot doma.

Vsled tega vas pozivljamo, da stopite v stike z našimi organizacijami v Splitu in v Zagrebu, ki nameravajo prirediti začetkom prihodnjega leta izseljeniški kongres. Kjer koli žive izseljenci, naj se organizirajo ter odgovore, koga bodo poslali na kongres, če že ne morejo priti vsi osebno.

Vse potrebne informacije dajeta omenjeni organizaciji (v Splitu: Francoska obala br. 5, v Zagrebu pa g. M. Bartulić, tajnik organizacije izseljenika, Akademski trg 12).

Organizacija izseljenika
v Splitu in Zagrebu.

»ŽENSKI SVET«.

Izšla je 11. številka »Ženskega Svetla«. Vsebina je sledeča: Obrazi in duše. XLIV. — Olga Kobiljanska (Marija Omeljčenkova.) Njen grob. — Pesem. — (Ksaver Meško). — Verzi. Pesem. — (Miran Jarc.) — Junakinja zvestobe. Nadeljevanje. (Lea Faturjeva.) — Esfira. Konec. (Angelo Cerkenik.) — Iz zbirke »Večna plamenica«. Pesem. Dora Grudnova. — Šla jesen je. Pesem. (Mirko Kunčič.) — Fran Levstik. (Vladimirova.) — Pismo s pevskega pota. — (Pavla (Lovšetova).) — v jeseni. Pesem. — (Anica Č.) — Puberteta. (G. Majeve.) — Urednica: Pavla Hočevarjeva.

nič manj kot 3400 ton ženskih las. Te številke, pravi miss Lane, govore dovolj jasno za to, da se moda »bubikopfe« ne da več odpraviti. Dokaz za svoje trditve je ostala miss Lane dolžna. Kako pa je prešla »bubikopfe«? Njena statistika temelji na par informacijah pri brivcih. Na tak način pa bi lahko dokazala tudi nasprotna stranka, da ima ona prav. 14 milijonov bubikopfov? »Pa če tudi,« utegne kdo ugovarjati, »tembolj je treba ceniti pogum žen, ki plavajo proti toku. Eno milijardo in osemsto milijonov dolarjev izdajo Američanke na leto za kozmetična sredstva, predvsem za puder in šminko. Moda zahteva zaenkrat »bubikopfe«, šminko in puder, moške pri tem, kot se zdi, nimajo besede.

: Neverjetna goljufija, ki ji je nasledla cela slovaška vas. V Novoselcih pri Užhorodu se je pojavil začelkom t. m. človek z dolgo belo

brado, v dolgem belem oblačilu. Nastanil se je pri mladi vdovi na koncu vasi. Vaščanom je pripovedoval, da je sveti Peter, ter da ga je poslal Bog, da oznanj svetlo, da bo dne 16. t. m. splošni potop. Samo ena vas bo ostala za seme. Seljaki so se shajali večer za večerom pri sv. Petru ter pobožno molili. Seveda so prinašali sv. Petru tudi bogate darove: najboljša jedila, vino, med itd. Večer pred 16. novembra se je pokazal na steni sobe nenadoma Jezus v spremstvu več svetnikov. Kmetje so popadali na kolena. Ko so nebeščani zopet izginili, je povedal »sv. Peter« svojim ovčecam, da mu je Kristus sporočil, da bo prizanešeno samo Novoselčanom, to pa pod pogojem, da bodo prebivalci žrtvovali v svete namene nekoliko več, kot doslej. Ženske so hitele urnih krakov domov ter jele nositi »sv. Petru« svoje prihranke, nakit in

najlepše obleke. Nato je velel »sv. Peter« ljudem, da naj 24 ur neprenehoma molijo, češ: »Naj bo vesoljni potop. Lahkoverni seljaki so res 24 ur molili. Ko pa je minil 16. november in so opazili, da so ostale vse vasi v okolici nepotopljene, se jim je v glavi zasvetilo. Podali so se v hišo, v kateri je stanoval »sv. Peter«, toda o svetem Petru ni bilo več ne duha ne sluha. Z njim vred je izginila tudi mlada vdovica. Domneva se, da je moral imeti »sv. Peter« pomočnike, ker sam z vdovo ne bi bil mogel odnesti številnih darov, ki so mu jih nanosili lahkoverni ljudje. — Ob priliki hišne preiskave so našli orožniki v nekem kotu sobe, v kateri je stanoval »sv. Peter«, laterno magico, s pomočjo katere je kazal »sv. Peter« Kristusa in svetnike na steni.

: Sarajevski milijonar - goljuf obsojen na

5 let ječe. V Sarajevu se je vršila te dni obravnava zoper veletržca Kosto Petroviča iz Beograda. Petrovič je prevzel svoječasnno dobavo enega vagona vojaških čevljev. Ker svojih obveznosti ni mogel pravočasno izpolniti, mu je šinila v glavo originalna misel, ki pa je končala zanj katastrofalno. Izstavil je namreč fakturo za 12.500 parov čevljev, ki jih je imel dobaviti. V resnici pa je naložil v vagon samo 1250 parov, nakar je vagon zapeljal ter spremil blago osebno iz Beograda v Sarajevo, kjer ga je imel izročiti. Med poljo, nedaleč od Sarajeva je vagon, nadejaje se, da bo ves tovor zgorel in da bo napravil na ta način lep dobiček, zažgal. Na njegovo nesrečo pa so ogenj pogasili, še predno so jeli gereti čevlji. Seveda je prišla komisija slepariji takoj na sled. Petrovič je bil še isti dan aretiran. Sedaj je bil obsojen na pet let ječe.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Rečun poštne hranilnice št. 14.257.

reg. zadr. z neem. zav.

Brzjavke: »KMETSKI DOM«. Telef. št. 2847.

V LJUBLJANI -- Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1, pritličje.

DAJE:
Posojila na vknjižbo, proti poročstvu ter zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v sekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

OBREŠTUJE VLOGE
na knjižice čistih **6%** brez odpovedi. Večje stalne vloge in vloge v tek. računu po dogovoru.

PRESKRBUJE:
Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

URADNE URE:
Vsak delavnik od 8. do 12.1/2, in od 3. do 4.1/2.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Praške

Dunajske

Novosti

Domače

Velika izbira

Miklavž in Rožič

VELIKA IZBIRA:
BOŠONOV.
ČOKOLADE.
OBESKOV.
LEČTA.

Josip Vitek, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 13

Na debelo

Na drobno

VELOUR IN PLIŠ

za domače plašče, velika izbira — nizke cene

R. Miklauc „Pri Škoju“

Ljubljana, Lingarjeva ul.

SUKNO-DOUBL KAMGARN

za moške obleke, velika izbira — nizke cene

R. Miklauc „Pri Škoju“

Ljubljana, Lingarjeva ul.

Veliko izbiro

volnenih jopic, puloverjev, vsakovrstnih bluz, perila, kravat, vezenin in nogavic, rokavic ter zimskega perila priporoča po izredno nizkih cenah

IGNACIJ ŽARGI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta.

„DISKOBOLOS“

Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Specijalna trgovina sportnih potrebščin

Zimskosportne potrebščine, smuči, sanke, stremena, krpljice in palice vseh vrst. Velika Miklavževa izbira sank za otroke. Sprejemajo se smuči v res strokovnjsko popravilo. Montaža stremen.

Otvoritev dne 4. decembra 1927.

Ljudska samopomoč

podporno društvo za slučaj smrti v MARIBORU sprejme vse ZDRAVE osebe bivaajoče v Sloveniji, nad 50 do 80 let stare samo še do 31. decembra 1927.

Podporna vsota znaša od 1000 do 16.000 Din. Društvo šteje danes že nad 1200 članov. Zahtevajte takoj pristopno izjavo zastoj iz pisarne „LJUDSKA SAMOPOMOČ“ V MARIBORU, Aleksandrova cesta 45/II.

Najboljša v materialu in v konstrukciji so:

Josip Petelinca

šivalni stroji in kolesa

Gritzner, Adler, in Phönix.

Najlepše oprema, pouk v voženju brezplačen.

Nizke cene tudi na obročna plačila.

ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Ljubljana

STAMPILJE

etikete

SITAR & SVETEK

Ljubljana

Sv. Petra c. 19

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debele tiskane pa Din 1.—.

Drva - čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 2084.

Išče se

stanovanje, obstoječe iz kuhinje ter dveh sob v centru mesta. Plača se dobro. Ponudbe na upravo lista pod »Stanovanje«.

»Germisan«

najboljše sredstvo za luženje semen 18% razstopine zadostuje za zavarovanje proti sneti in bilnih boleznih. Dr. A. Jentich, Maribor, Kopitarjeva ulica 6.

Širite »Narodni Dnevnik«.

Ogljeni (Karbon) papir

indigo papir, barvni trakovi, barva za stampiljke [dobite vedno najceneje pri

LUD. BARAGA, Ljubljana

Šelenburgova ulica 6/I.

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarnem zavodu, ki obstoji že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

V CELJU, KREKOV TRG (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodelišča, ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja, posveča posebno paznjo.

Za hranilne vloge jamči poleg premoženja hranilnice

ŠE MESTO CELJE

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča, po najnižji obrestni meri. Vse prošnje rešuje brezplačno.